

Podgorica, 6. mart 2012.

HRA KOMENTARI NA NACRT ZAKONA O SLOBODNOM PRISTUPU
INFORMACIJAMA I NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O TAJNOSTI PODATAKA

Generalne primjedbe HRA u vezi tri zakona koji su trenutno na javnoj raspravi¹ su:

1. Usaglasiti značenje termina koji se koriste u ova tri zakona, prvenstveno termina “informacija” i “podatak”, jer su trenutno predložena značenja zbunjujuća.

Nacrt Zakona o slobodnom pristupu informacijama, član 10: “Informacija je dokument u bilo kojem obliku koji je sačinio ili primio organ vlasti, po bilo kojem osnovu, a koji je dužan da evidentira ili čuva, u skladu sa zakonom ili drugim propisom.”

Nacrt zakonona o izmjenama i dopunama zakona o tajnosti podataka, član 8: “Podatak je činjenica nastala u radu organa i organizacija iz člana 2 ovog zakona, bez obzira na izvor, vrijeme nastanka, mjesto čuvanja i način saznanja.”

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti podataka o ličnosti, član 9: “Lični podaci su sve informacije koje se odnose na fizičko lice čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi”

2. Usaglasiti zakone u odnosu na ograničenja pristupa informacijama (na primjer, pristup dokumentima označenim sa INTERNO je različito propisan Zakonom o slobodnom pristupu informacijama i Zakonom o tajnosti podataka).

---

¹ Treći je Nacrt zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

3. Jasno naznačiti koja vrsta podataka može biti označena kao tajna posebno u cilju zaštite ekonomske i monetarne politike u Crnoj Gori (dobar primjer u tom smislu je Zakon o državnim tajnama Estonije²).

Pojedinačni komentari u odnosu na Nacrte:

Nacrt Zakona o slobodnom pristupu informacijama

1. Princip proporcionalnosti uključujući test štetnosti nije jasno i razumljivo propisan Nacrtom. HRA predlaže izmjenu članova koji se odnose na princip proporcionalnosti i test štetnosti, posebno sljedećih odredbi:

- a) (Član 4) Brisati tekst: "kojim se obezbjeđuje transparentnost rada, podstiče efikasnost, djelotvornost, odgovornost i afirmiše njihov integritet i legitimnost." Sve informacije (osim u slučaju propisanim ovim zakonom) treba da su dostupne javnosti bez mogućnosti tumačenja od strane organa vlasti da li se neka info može podvesti pod propisane kategorije. Takođe, nije u skladu sa članom 3 u kojem se navodi da lice ima pravo na pristup informacijama, bez obaveze da navodi razloge i objašnjava interese traženja informacije.
- b) (Član 5) Brisati tekst: „koje su od značaja za formiranje mišljenja o stanju u društvu i funkcionisanju vlasti, za vršenje demokratske kontrole vlasti i ostvarivanje ljudskih prava i sloboda“, iz istih razloga. “
- c) (Član 16) Jasno propisati obavezu izrade testa štetnosti za sva ograničenja pristupu informacijama čime se ne dozvoljava automatska primjena ograničenja, a ostavlja mogućnost dodatnog preispitivanja interesa usljed kojih je ustanovljena tajnost podataka posebnim zakonima (ovo se samo ne odnosi na podatke sadržane u informaciji koja je od druge države ili međunarodne organizacije označena stepenom tajnosti).
- d) (Član 17) U članu 17, stav 1, u formulaciji: "Preovlađujući javni interes za objelodanjivanjem informacije ili njenog dijela postoji kada tražena informacija sadrži podatke koji osnovano ukazuju na", izmijeniti: "Preovlađujući javni interes za objelodanjivanjem informacije ili njenog dijela postoji naročito kada postoji kada tražena informacija sadrži podatke koji osnovano ukazuju na", čime je ostavljena mogućnost da se neki drugi interes podvede pod preovlađujući u konkretnoj situaciji.

---

² Zakon dostupan na: <http://legislationline.org/topics/country/33/topic/3>

2. (Član 12) Dodati tekst u italika fontu: Dodati da je organ vlasti dužan da na svojoj internet stranici objavi: *nacrte i prijedloge zakona i drugih propisa, kao i mišljenja eksperata koje je predlagač primio u vezi sa tim nacrtima, prijedlozima ili drugim propisima; sve informacije kojima je tražen pristup više od tri puta, u skladu sa ovim zakonom.*

1. (Član 15, stav 1) Brisati taksativno određene vrste informacija kojima je pristup ograničen u cilju zaštite privatnosti i umjesto toga uputiti na primjenu Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Brisati taksativno određene vrste informacija kojima je pristup ograničen zbog zaštite bezbjednosti, odbrane, spoljne, monetarne i ekonomske politike Crne Gore i uputiti na shodnu primjenu Zakona o tajnosti podataka (tajnost se određuje Zakonom o tajnosti podataka i ne ostavlja se mogućnost da svi organi vlasti koji odlučuju po nekom zahtjevu sami procjenjuju da li da zbog ovih interesa odbiju pristup informaciji).

3. (Član 30) Dodati stav: “Ako organ vlasti koji je primio zahtjev za pristup informaciji, ne posjeduje traženu informaciju, mora odmah, a najkasnije u roku od 3 radna dana, počev od dana prijema zahtjeva, proslijediti zahtjev organu koji je nadležan za postupanje po zahtjevu i o tome obavijestiti podnosioca zahtjeva.“, po ugledu na zakone u okruženju i kako bi se olakšao pristup informaciji.

2. (Član 41) U nadležnosti Agencije dodati: “prati stanje i podnosi izvještaje o stanju u oblasti pristupa informacijama, sa preporukama kako unaprijediti zaštitu prava na pristup informacijama, posebno u odnosu na primjenu zakona kojima se ograničava pravo na pristup informacijama.”

3. (Član 48) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona u odnosu na ažurnost rješavanja po zahtjevima za pristup informacijama i žalbama na akta po zahtjevima za pristup informacijama (zbog već pokazane neefikasnosti) izmjestiti iz nadležnosti ministarstva nadležnog za poslove uprave u nadležnost Agencije.

Nacrt zakonona o izmjenama i dopunama zakona o tajnosti podataka

1. (Član 8) Skratiti rokove u kojima je neophodno periodično preispitivati potrebu zbog kojih su podaci označeni kao tajni (za STROGO TAJNO sa 10 skratiti na 5, za TAJNO 5 skratiti na 4);

2. (Član 10) Omogućiti pristup tajnim podacima Ombudsamnu i njegovim zamjenicima, odnosno okrivljenom i njegovom advokatu (kao primejr dobre prakse vidjeti Zakon o tajnosti podataka Slovenije, član 3, stav 1, tačka 7);
3. (Član 14) Brisati odredbu kojom se predlaže neograničeno trajanje bezbjedonosne provjere. Važeća odredba propisuje rokove u kojima se bezbjedonosna provjera mora sprovesti.
4. (Član 18) Predloženo je brisanje odredbe prema kojoj Direkcija obavještava lice o isticanju dozvole za pristup informacijama, i umjesto toga predviđena je samo mogućnost da lice produži dozvolu. Predložili smo da se obje odredbe nađu u zakonu;
5. (Član 17) Jasno precizirati: "Prilikom određivanja stepena tajnosti podatka ovlašćeno lice za određivanje stepena tajnosti podatka dužno je da odredi najniži stepen tajnosti koji će osigurati zaštitu interesa koji bi neovlašćenim otkrivanjem tog podatka mogli biti ugroženi."